Бухы̆ оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

АВГУСТ 21
Понедельник
1939 он
№ 192 (2892)
Сэн 10 мүнгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М
Обкомой ба
БМАССР-эй Верховно
Соведэй Президиумай
ОРГАН.

Kolxoozniguudai Sjeezdde— bolьşeviig ugtamƶa

„Kolxoozuudai obşçeestvenne gazariiji yrilgehөө xamagaalxa xemƶeejabuulganuud tuxai“ BKP(b)-ein CK-gei ba SSSR-ei Aradai Komissaarnarai Soveedei togtooloi johoor, 1939 onoi namar kolxoozniguudai Byxesojuuzna Sjeezd zarlagdaba.

Ene istoriiçeska sjeezd bolbol kolxoozno dereevniiin aƶabaidalda, byxii oronoi aƶabaidalda ton jixe sobiiti bolxo baina. Ene xadaa kolxoozuudai imagta le gigaantska alxamuudaar urgan badaraƶa, byxeƶeƶe baihiijinь, yder byriin amƶaltanuudiiji xamtadxaxa, saaşadxi zorilgonuudiiji xaraalaxa baina. Mynөө, xydөө aƶaxiiji kollektivizaacalga dyyrgegdee, kolxoozno baiguulalta byxeƶөө. „...Kolxoozuud bolbol eseslen bexiƶyylegdehen ba byxeƶyylegdehen baina, tiin, aƶaxiin socialiis sisteeme bolbol mynөө manai gazartariaalangai ton gansai foormonь myn“ (Staalin).

Xede xeden mianga-millioon xynyyd xadaa өөhediingөө aƶabaidaliiji kolkoozuudtai niagta xolboo. Ede xynyyd xadaa kolxoozniguud bolzo, kolxoozno obşçeestvenne aƶaxiin xedii jixe aşag tuhatai baihiijinь haisa medee. Kolxoozniguudai Byxesojuuzna negedexi Sjeezd deere batalagdaƶa abtahan, xydөө aƶaxiin arteeliiin staalinska ustaavai yndehөөr xeden ƶilnyydte xydelmerilelge xadaa kolxoozno dereevniiji ilaltahaa ilaltada xyrgөө, badaruulan xygƶөөgөө ba byxeƶyylee. Kolxoozuudai doxoodoi xede daxin urgaxatai xamta, kolxoozniguudai ƶargalta xyxiyyn, ƶaƶiitoçno baidalanь halbaran badaraa. Zygөөr, soveed şine xynyyd xadaa tuilahan xemƶeedee togtodoggyi, edener yşөө gigaantska şine şinenyyd ilaltanuudta ermelzedeg. Mynөө, kolxoozuudai obşçeestvenne aƶaxiin kolossaalьna argabaidalnuud xadaa xysedөөr xereglegdenegyi. SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytaaduud, kombainioor nyx. A. Varfolomeejev, ordenonooska nyxer Darilma Namsaraajeva, Erdeneejeva Dulgarƶab, traktoriist Cereenov Legden, lygovood Aleksaandr Geraasimov, erxim kombainioornuud nyxed Tydeb Cerendorƶiijev, Ajuuşeejeva Dolson ba respyyblikiin xydөө aƶaxiin busad olon tyryy xynyyd—staxaanovcuud bolbol yşөө byri bytөөseteigөөr ba erximeer xydelmerilgede manai sociaaliis xydөө aƶaxiin xedii jixe argabaidalnuudtai baihiijinь praktiiçeska xeregyydeeree xaruulba.

Leenin-Staalinai xeregte esestee xyrter preedanne, ynen sexe byxii kolxoozniguud xadaa kolxoozuudai oşçeestvenne aƶaxiiji ulam byri yrgedxexe ba byxeƶyylxe gehen gansaxan le xyseltei. Edener xadaa Kolxoozuudai obşçeestvenne aƶaxiin roliiiji baga bolgoxii hededeg looderьnuud, rvaaçuud ba kolxoozno yiledberiiin dezorganizaatornyydtai erid temeselnyydiiji jabuuldag ba tedeende duragyitedeg baina.

Mynөө, iimenyyd argabaidalnuudtai kolxoozniguud xadaa xydөө aƶaxiin ƶilei xydelmerinyydiiji aƶaxiin-politiiçeske ynder xemƶeede, ynder deede aktiivnostьda jabuulƶa baina. Edener xadaa ton xariuusalgatai—tariaa xuriaalgiin xydelmerinyydiiji, 1940 onoi viistavkede beledxelei, sjeezdiiji bolьşeviig ugtamƶiin, socsorevnovaaniiiji yrgen dalaisataigaar delgeryylgiin tug doro jabuulna. Kolxoozno dereevni bolbol aƶaldaa rekoordno pokazaatelьnuudaar sjeezdiiji ugtaƶa baina.

Soloto kombainioor Tydeb Cerendorƶiijevoi rekoordno viirabotkanь respyyblike dotor aldarşaa. Erxim kombainioor Tydebei kombainova agregaadai kollektiivei xandalga xadaa respyyblikiin byxii kombainioornuudaar halşaagdahan ba tedenei dunda xaluun ootkliguudiiji oloƶo, staxaanovcuudai tooji oloşoruulaa, erxim pokazaatelьnuudiiji ysxөө. Selengiin MTS-iin tyryy kombainioorka nyxer Ajuuşeejeva Dolson bolbol Selengiin aimagai, Doodo-Byxenei somonoi, „Kraasna Oktiaabrь“ kolxoozdo xuriaalgiiji jabuulxa zuuraa, Avlaaciin yder—aavgustiin 18-da 33,32 gektaar tariaalangiiji erxim deede şanartaigaar xuriaaba. Ene xadaa manai omog xybyyd ba basagad xadaa jamarşji sloozno maşiniiji ƶoloodoƶo, rekoordno ynder pokazaatelьnuudiiji tuilaƶa, staxaanovskaar xydelmerilƶe dyyren şadaxa baihiijinь xaruulna.

Mynөө, Selengiin aimagai, Doodo-Byxenei selьsoveedei, Xiaagtiin aimagai, Tamiirska selьsoveedei kolxoozuud, myn tus aimagai „Kombain“ kolxooz ba respyyblikiin busad olon kolxoozuud bolbol tariaa xuriaalgiiji hajaar dyyrgexe gehen loozungtaigaar xydelmerilƶe baina. Ede selьsoveedyyd ba kolxoozuudta, tariaanainь xaxadhaa jixenxinь xuriaagdaa. Selengiin aimagai, Kiirovei neremƶete kolxoozoi xuriaalgiin komsomoolьsko zvenoogoi zvenovood—maşiniist nyxer Batuujev Dansaran bolbol ƶaatkaar xadaxa noormojoo yder byri 130-140 proc. xyrter, hain şanartaigaar dyyrgene.

Iime erximyyd, manai respyyblike dotor olon. Edenerei zergiiji byri yrgedxeƶe, bultadaa hainaar, organizoovannoor xydelmerilxe şuxala.

Xuriaalgiin xaƶuugaar, malnuudai ybelƶelgede beledxexe, paariiji 2-doxi riaadta xaxalxa, ziaabь xaxalxa, ozimoi tariiga g.m. xydөө aƶaxiin xydelmerinyyd tyleg dundaa jabuulagdaƶa baina. Ede byxii xydelmerinyydiiji zybөөr zoxiiduulan, organizoovannoor jabuulalga xadaa xydөө aƶaxiin ƶilei amƶaltataigaar dyyrgegdeliiji, sjeezdiiji bolьşeviig ugtamƶii xangaxa baina.

Partiiina, soveed ba komsomoolьsko organizaacanuud bolbol socialiis sorevnovaaniiiji byxii xysөөrenь, yrgen dalaisataigaar delgeryylxe, maassiin debƶeltiiji tolgoiloxo zorilgotoi.

Mynөө, socialiis aƶalai tyryy ooped ba meetodyydeer zebseglegdehen, manai respyyblikehee XABV-de xabaadagşad busaƶa jireƶe baina. Muxar-Şiberei aimaghaa viistavkede xabaadagşad: A. Varfolomeejev, Soobelev, Bindaarov, Ivanoov, Jekiimova, Kalaaşnikov, Matveejevski ba busad ulaan stoliica—Moskvaahaa busaƶa jirebe. Edener xadaa saaşadaa byri hainaar xydelmerilxebdi, viistavke deere xarahan yzehenөө, honirxohonoo kolxoozniguudtaa xeleƶe ygexebdi gehen ujalganuudiiji abna. Xytelberilxii organizaacanuud bolbol socialiis xydөө aƶaxiin ilaltanuudai agitaatornuudai xysiiji xysedөөr xereglexe ujalgatai.

Kolxoozniguudai Sjeezdiiji dostoinoor ugtaxa, tereniiji kolxoozno yiledberiiin byxii uçaastoguudta ilaltanuudaar ugtaxa, tariaaji sag soonь erximeer xuriaaƶa abxa, xydөө aƶaxiin produuktnuudiiji beledxexe, kolxoozuud ba kolxozniguudai ynder deede doxoodiiji xangaxa—gehen edei loozungnuud doro, xydөө aƶaxiin ƶiliiji yngergexe xeregtei.

Kolxozniguudai Byxesojuuzna Sjeezdde xabaadaxa xyndete erxiiji tuilaxiin tylөө, xydөө aƶaxiin xydelmerinyydiiji ton organizoovannoor, ƶişeete hainaar jabuulƶa, bultadaa hainaar xydelmerilƶe, yşөө şine ilaltanuudai, amƶaltanuudai ba rekoordnuudai tylөө temesejii, nyxedyyd, kolxoozniguud ba kolxooznicanuud, xydөө aƶaxiin speciaalistnuud!

BUXIIN ŞIGNYYR—76 PYYD

Simmentaalьska yylterei „Toreaador“ buxada çempioonoi nere olgogdobo. (Smoleenske oobłastiiin, Noovodygiinske raioonoi, Moolotovoi neremƶete kolxooz). Buxiin nahan—4 ƶil, amidiinь şignyyr—1.218 kilograamm. („Praavdahaa“ abtaba).

Ybehe xuriaalgiiji pozoornoor xoişo tatalgada өsөs tabixa

Ybehe xuriaalgiiji tyrgөөr dyyrgexe

(neemel bişeg)

Nyxedyyd, kolxoozniguud!

Socialiis xydөө aƶaxiin ilaltiiji demonstraacalxa viistavkede, manai aguu jixe Staalinai aƶahuudag ba xydelmerildeg ulaan Stoliica—Moskvaada oşoxo ton jixe zol namda tudaa.

Bi jixe omogtoi ba bajartaib. Bi bolbol Moskvaa jirexedee, Exe oronoi erxim lygovooduudai xydelmeriiin oopediiji şinƶelƶe, tereniiji respyyblikiin kolxoozuudai sabşalangai gaƶarnuudta xereglexee, delgeryylxe xyseltei.

Iime zorilgotoigoor, bygedearadai xaralgada oşoxo zuuraa, ybehe xuriaalgiin talaar, respyybliklingee, tahaldalda orood baihan tuxainь duugai baiƶa jaabaş bolxogyi. Respyyblike dotor ybehe xuriaalgiin plaan xolo dyyrgegdeegyi. Gadna, ybehiiji hyrilelge yşөө hula. Manaida xyrşe—Irkyytske ba Çitiinske oobiastьnuudtai batalhan socsorevnovaanidaa xolo xoƶomtoobdi.

Teƶeelei bata bexi baaziiji baiguulalgada, sabşalangai urgasiiji deeşelyylgede manai respyyblikiin tyryy xynyyd—staxaanovcuudai baga bişe amƶaltanuudiiji tuilahaniinь eli. Bi bolbol sabşalangai urgasa deeşelyylgiin xeregte xede xeden agro texniiçeske xemƶeejabuulganuudiiji xehen ba sabşalangai hain, ynder deede urgasiiji xangahan bainab. Negedexi sabşalga 73 gektaar plooşçadьto jabuulagdaa. Terenei oopedne uçaastog deerehee gektaar dyrihөө 52,5 ceentner ybehen xuriaagdaa. Ene uçaastog xadaa xojordoxi sabşalgada beledxegdeed baina. Nogooniinь hainaar urgaƶa baina, tereenhee gektaar byriiin 25-haa dooşo bişe ceentner ybehiiji xuriaaxaar xaraalaad bainab. 43 gektaar sabşalanhaa 2150 ceentner ybehe xuriaahan ba xysed uhalagdaƶa bolxoor bişe baihan 28 gektaar sabşalanhaa gektaar byriiin 18 ceentner ybehiiji xuriaababdi.

Iime rezyльtaaduudiiji respyyblikiin xeden olon staxaanovcuud tuilaa.

Xedii iime baibaşji, manai respyyblike bolbol ybehe xuriaalgaar jixe xoƶomtoo. Manai malnuudai sadxalanaar ybelƶelgiiji xangaxaar le xydelmerilxe johotoi ba ujalgataibdi.

Ybehe xuriaalga ba teƶeel silosovaalgada kolxoozno byxii maassii mobilizovaalxiiji kolxoozniguud ba kolxooznicanuud, kolxoozuudai xytelberilegşediiji, byxii lygovooduudiiji uriaalnab. Ybehe xuriaalgiin hajaar dyyrgelgiiji, tariaa xuriaalgatai zybөөr zoxiiduulan jabuulxa xeregtei.

Teƶeelei bata bexi baaziiji baiguulalgada xojordoxi sabşalgiiji organizovaalga myn le jixe udxaşanartai baina. Hyylei yjede orohon boroo xadaa eneende hain ysloovinuudiiji olgoo. Nogoonuud muu bişeer urgaƶa baina. Sabşagdaxaar bolhon, xojordoxi sabşalgiin uçaastoguudta xuriaalgiiji zaaxanş xoƶomduulangyi jabuulxa xeregtei.

Xuriaalgiin pozoorno geegdel bolbol oiriin ydernyydte likvidiirovelegdexe ba teƶeel xysed beledxegdexe baihandanь dyyren naidaƶa, Moskvaa mordobob.

Manai respyyblikiin, Irkyytske ba Çitiinske oobiastьnuudtai socsorevnovaanida ilaƶa garxa baihanь labtai.

V. A. GERAASIMOV—XABV—de xabaadagşa, Selengiin aimagai, XVIII partsjeezdiin neremƶete kolxoozoi lygovood.

Respyyblike dotor ybehe xuriaalgiin ba teƶeeliiji silosovaalgiin jabasa tuxai BMASSR-ei Narkomzeemei MEDEEN

1939 on, aavgust 15.

Aimaguud	Dyyrgelte proceenteer	
	Ybehe xuriaalga	Teƶeeliiji silosovaalga
Bauuntiin	171	—
Biçyyrei	97,2	90,0
Tarbagatain	96,0	46,9
Zagarain	73,5	24,8
Ulaan-Ydiin	73,5	47,7
Kabaanskiin	62,8	91,1
Xiaagtiin	62,8	44,8
Xoriiin	61,7	59,1
Selengiin	57,9	53,1
Muxar-Şiberei	55,7	97,6
Zakaaminai	50,3	85,9
Bargaƶanai	50,0	59,4
Xoito-Baigalai	48,1	—
Jaruuniin	47,9	64,1
Zediin	45,9	104,7
Xamta	59,5	69,8

Manai respyyblike dotor ybehe xuriaalgiin xydelmerinyyd ton udaaruulagdaƶa baina. Aavgustiin 15-nai medeenei johoor, ybehe xuriaalgiin plaan respyyblike dotor 59,5 proceent dyyrgegdee. Silosovaalga myn le udaaruulagdaa. Aavgustiin 15-da plaaniinь 69,8 proceent dyyrgegdeed baina. Ede byxii baidalnuud xadaa Irkyytske ba Çitiinske ooblastьnuudtai batalhan socsorevnovaanidaa pozoornoor geegdexe jabadalda xyrgene — geƶe partiiina, soveed ba gazartariaalangai byxii organizaacanuud, tedenei xytelberilegşed bolbol byxөөr oilgoxo johotoi. Edener xadaa pozoorno ene baidalhaa, şuxala viivod xeƶe, urgan xygƶeƶe baihan socialiis malaƶalaa teƶeelei bata bexi baazaar xysed xangaxa ujalgatai. Edener xadaa ybehe xuriaalgiin ba teƶeeliiji silosovaalgiin tylөө xysed xariuusaxa baihanaa xeƶeedeş martaxa johogyi.

Gebeş, egeel eneeniiji martahan, eneende şuxala anxaralaa tabiaagyi baiƶa, ede xydelmerinyydiiji tahalduulxiin ajuulda xyrgөөd baihan tuxainь manai xydөөgei korrespondeentnyyd medeesene. BMASSR-ei Xelxiee Xolboonoi Ypravleeni bolbol xangaltagyi xydelmerlөөrөө, xydөөgei korrespondeentnyydei, xuriaalga tuxai bişehen jixe operatiivna materiaalnuudiiji xoƶomtuulna. Ƶişeelxede, Jaruuniin aimaghaa selьkoor N. gegşiin ybehe xuriaalga tuxai materiaalanь ajaar 6-daxi ydertөө jiree. Biçyyrei aimaghaa selьkoor M. O. gegşiin bişeg bolbol myn le 6 xonogoi, Xoriiin aimaghaa selьkoor Ƶ. gegşiin bişeg 4 xonogoi torşo soo jirebe. Myn, busadşji selьkoornuudai bişegyyd nileed xoƶomtoƶo jirene. Iime baidal xaada selьkoornuudai bişegei udxiinь buuruulna.

Xydөөde xuriaalgiin xydelmerinyydei tyleg dundaa jabaƶa baixada, xydөөgei korrespondeentnyydei bişegiiji xoƶomtuuldag, tedeniiji xereggyi bolgodog ba tere bygedede amagalan xandadag, BMASSR-ei xelxiee xolboonoi yptavleeni bolbol „xuriaalga xadaa sezoonno xereg...“ geƶe haisa medeed, selьkoornuudai ba ilangajaa xuriaalga tuxai byxii bişegyydiiji neges minuutaar xoƶomtuulxa johogyi.

Selьskoornuud xadaa kolxoozuudai xytelberilegşedei, ybehe xuriaalgada kolxoozoigoo xysiiji xysed mobilizovaalaagyi, ybehe xuriaalgiin xydelmerinyydei dyyrgeltiiji şalgaagyi baihiijinь gol tyleb bişene.

Ybehe xuriaalgiiji boloşogyigөөr udaaruulgaaraa, respyyblikejee gederge tataƶa baihan Zediin, Jaruuniin, M-Şiberei, Selengiin aimaguudai kolxoozuudai xytelberilegşed, partiiina, soveed ba gazartariaalangai organizaacanuud xadaa, xydөө aƶaxiin şuxala xydelmerinyydiiji zybөөr zoxiiduulan, ybehe xuriaalgiiji ba teƶeelei silosovaalgiiji tyrgөөr dyyrgexe, malaƶalaa teƶeelei bata bexi baazaar xangaxa gehen şuxala zorilgojoo xysed dyyrgexe ujalgatai.

Медальнууд ба дипломууд

Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын организационно Управлени болбол жэшээтэ худэлмэриин түлөө наград ба шагнал олгогдохоор, выставкын хабаадагшадые шэлэн үзэжэ байна.

Орой хамта 1 мянган дипломууд нэгэдэхи зэргээр ба 4 мянган дипломууд хоёрдохи зэргээр үгтэхэ. Хүдэлмэриин эрхим һайн жэшээнүүдые харуулһан, выставкэдэ хабаадагшад, колхозой түрүүлэгшэнэр, МТС-эй, совхозуудай директорнүүд, хүдөө ажахын түрүүшүүд ба специалистнууд—хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын медаляар шагнагдаха байна. Мүнөө ведэ Ленинградта монетнэ двороор 1 мянган ехэ алтан медальнууд, 2 мянган бага алтан медальнууд, 3 мянган ехэ ба 15 мянган бага мүнгэн медальнууд бэлэдхэгдэжэ байна.

Главна выставочно комитет кандидадуудые шэлэхын түлөө хүдөө ажахын элитэ специалистнуудай, аграномуудай ба зоотехнигүүдэй составтайгаар 9 бригадануудые байгуулһан байна.

Советскэ союз дотор

83 километр утатай, Талды—Курган—Текели (Казахска ССР) гэжэ шэнэ түмэрзамай линиин барилгада бэлэдхэлэй худэлмэри эхилээ. Тус лини болбол баригдажа байгаа текелинскэ свинцо-цинково комбинадые Турксибтэй холбоотой болгохо.

Урда-Казахстанска областиин, Келевскэ районой колхозниқуудай инициативаар 90 километрэй Кур-Келес каналай барялга эхилэжэ байна. Каналаар багахан Келес мүрэнэй уһан урдаха байна. Энэ хадаа 23 колхозуудай хлопково плантацинуудые уһалха.

(ТАСС)

XYDӨӨ AƵAXIIN BYXESOJUUZNA VIISTAVKE

Erxim eksfoneentnyyd ba eksfonaaduud

„RAVNIINA“ SOVXOOZ

Tyrkmeenske SSR-ei „Ravniina“ sovxooz bolbol şanaraigaa talaar delxei deere erxim hain karakyylьske smyşkiinyydiiji ygene. Ene sovxooz 270 miangan gektaar territoori eƶeledeg. 28 mianga şaxuu tolgoi xonidtoi. 2 ƶilei torşo soo sovxooz bolbol 17 mianga garan xonidiiji gyrende ygөө. Hyylei gurban ƶilei torşo soo 1 millioon 145 miangan tyxerig olzo oruulaa.

15 MORID—ÇEMPIOONUUD

Viistavkiin eekspertne komiissa bolbol eldeb yylterei 15 moridto ynder deede segnelte ygehen ba çempioon bolgoxiin zuurşalga xehen baina. Angliiska yylterei resaaguudai dunda, jixe „Gitaar“ geƶe gyyn (Ukraiiniin SSR-ei, Dzerƶiinskiin neremƶete №60 konezavood) ton deede segnelte (96,6 baall) abaa. Viistavke deere tereenei basagan „Gabrijeelь“ asaragdanxai.

„Yloov“ geƶe azarga (Voroonezsko ooblastiiin, Xreenovske № 10 zavood) orod resaaguudai dunda ton ynder jixe segnelte (88 baall) abaa. „Yloov“ bolbol byxii distaancanuudta jevropeiske rekordiist myn. Tereende iime rekoordnuud xabaadana: 1.600 meetrte—2 minuuta 2 sekyynd soo ba 2.400 meetrte—3 minuuta 9,7 sekyynd.

Xyndevoozno moridoi dunda brabansoon yylterei „Zaloog“ azarga (Mordoovsko gyrenei zavodskoi koniuuşni) ton deede segnelte (86,5 baall) abhan baina. Tereenei amidiin şignyyr—927 kilograamm.

Elƶegen, harlag ba temeenyydei dunda kalmiicka yylterei „Toolga“ geƶe temeen (Kalmiicka ASSR-ei, Çernozemeelьskə raioonoi, Bydioonniin neremƶete kolxooz) byri ton deede segnelte (100 baall) abaa.

XOJOR ERXIM YNIEED

Eekspertne komiissa bolbol eldeb yylterei 14 ynieed buxanuudta çempioonoi nere olgobo. Ynieedei dundahaa xojoriinь tusagaarlan ilgarana:

Ukraiiniin SSR-ei, Syymske ooblastiiin, Staalinai neremƶete kolxoozoi „Leente“ ynieen haali ba hynei toholigoi talaar çempioon bolgogdonxoi. 1938 ondo „Leente“ bolbol 12.623 kilograamm hy ygөө. Hyneinь tohon—4, 8 proceent.

Viniicke ooblastiiin, Tyrboovsko raioonoi, Noovo-Grebeelьske saaxarokombinaadai „Orbiita“ ynieen bolbol jixe elbeg hy ygedegөөrөө çempioon bolgogdonxoi. 1938 ondo „Orbiita“ bolbol 12.339 kilograamm hy ygөө. Viistavke deere tereenei ugsaatan bii: xybyynь „Orioon“, 1935 ondo tyrehen, 950 kilograamm şignyyrtei; xybyynь „Oleen“, 1938 ondo tyrehen; basaganь „Ograada“ 1937 ondo tyrehen, 595 kilograamm amidiin şignyyrtei; basaganь „Orxidei“ 1936 ondo tyrehen, 595 kilograamm amidiin şignyyrtei.

„Leente“—şviicke yylterei, „Orbiita“—belogoolovokoloniistsko yylterei.

GAXAINUUD—REKORDIISTNUUD

Viistavkiin eekspertne komiissahaa erxim segnelte abhan gaxainuud:

„Beatriissa“—sagaan angliiska yylterei №786 gaxai. (Poltaavska ooblastiiin, Reşetiilovske raioonoi, Staalinai neremƶete kolxooz). Ene gaxain nahan—4, amidiin şignyyr—332 kilograamm, urtanь—168 santimeetr, tyrexe byriee dunda ƶişeegeer—14,3 porşoonkonuudiiji ygedeg.

„Smoroodino“—miirgorodskoi yylterei №12 gaxai. (Poltaavska ooblastiiin, Mirgoroodsko raioonoi, „Kommuniizmiin Zariaa“ kolxooz). Nahaniinь—4 ƶil 4 hara, amidiin şignyyr—283 kilograamm, urtanь—156 santimeetr, tyrexe byriin 14 porşoonkonuudiiji ygedeg.

„Lafeet“—sagaan angliiska yylterei №5091 azarga gaxai. (Moskoovsko ooblastiiin, Konstantiinoviin plemsovxooz). Nahaniinь—4 ƶil, amidiin şignyyr—408 kilograamm, urtanь—187 santimeetr.

XONINOI AƵALHAA MILLIOON DOXOOD

Roostovsko ooblastiiin, Proletaarska raioonoi, „Staalinska ruutь“ kolxoozoi xoninoi feerme bolbol 10 mianga şaxuu merinoos, metiis ba niutagai xonidtoi. Yngeregşe ƶilde 100 eme xonin byrihөө 125,7 xurigad abtahan baina. Xojor ƶilei torşo soo ƶil byri xonin byxenhөө dunda ƶişeegeer 4,9 kilograamm deede şanartai noohe abaa. 1938 ondo xoninoi feerme bolbol kolxoozdoo 1.14 miangan tyxerigei doxood yg

Xydөө azaxiin xydelmerinyydiiji zybөөr zoxilduulan, amzaltanuudtaigaar jabuulja!

Kombainioorka Dolson Ajuuşeejevaagai rekoordno viirabotka

Doodo-Byxen, aavgust, 19. (Telefoonor abtaba). Selengiin MTS-iin erxim kombainioorka nyxer Dolson Ajuuşeejeva bolbol soloto kombainioor nyx. Cerendorziijevoi kombainova agregaadai kollektiivei bişegiiji xaluunaar ugtaza abaad, byri bytөөseteigөөr ba zorimgoigoor xydelmerilze exilee hen.

Dolson xadaa aavgustiin 18-nai yder xamta 33,32 gektaar, „Kraasna Paaxarь" kolxoozoi tariaalangiiji erxim deede şanartaigaar xuriaaza abba. Mynөө, Dolson Ajuuşeejevaagai kombainova agregaadai (ştyrvaalьna—Klividaarov, traktoriist — Soobennikov) bolbol yşөө ynder deede pokazaatelilin tylөө erşemteigeer temeseze baina.

SOGTOOJEV.

Cerendorziijevoi viirabotka

DOODO-KYRBI. Aavgust, 17. (Telefoonoor abtaba). Soloto kombainioor nyxer Tydeb Cerendorziijev bolbol xamta 244,52 gektaar tariaalangiiji hain şanartaigaar xuriaaza abba. Aavgustiin 16-da 20 gektaar xuriaaba. Tere yderte borootoi baihan uşar xadaa xydelmeridenь nileed haad xebe.

Mynөөder, Cerendorziijevoi kombainova agregaad xadaa Şanda geze, dobo gybeetei, xadiin xazuu, negeer xelexedel, muu uçaastogta xuriaalgiiji exilbe.

Cebegzab Ceziipov

Respyyblike dotor tariaa xuriaalgiin xydelmerinyydei jabasa tuxai BMASSR-ei Narkomzeemei medee

1939 on aavguust 15.

aimaguud	Dyyrgelte proceenteer: tariaa xuriaalga	Dyyrgelte proceenteer: Ozimoi tariiga
1) Biçyyrei	18,9	25,0
2) Zagarain	6,9	—
3) Tarbagatain	15,8	10,5
4) Ulaan-Ydiin	4,6	—
5) Xiaagtiin	23,7	82,4
6) Kabaanskiin	5,2	1,2
7) Jaruuniin	4,7	36,1
8) Xoriiin	4,00	—
9) Selengiin	1,8	—
10) Tynxenei	1,3	—
11) Muxar-Şiberei	4,1	—
12) Bargazanai	27,3	—
13) Zakaaminai	7,7	—
14) Zediin	8,6	—
15) Bauuntiin	—	—
16) Xolto-Baigalai	—	—
Xamta	10,6	9,5

Manai respyyblike dotor tariaa xuriaalgiin xydelmerinyyd yrgen dalaisataigaar delgeryylegdee. Hyylşiin 5 xonogoi torşo soo Bargazanai, Xiaagtiin, Biçyyrei, Tarbagatain aimaguud bolbol hain urgaltiiji ygebe.

Xuriaalgiingaa talaar respyyblike dotoroo tyryy jabaza baihan Xiaagtiin aimagta kombainova xuriaalgiin plaan 33,2 proc. dyyrgegdee. Myn, ende ozimoiş tariiga erximeer jabuulagdana. Plaaniinь 82,4 proc. dyyrgegdee. Erximyydei oopediiji yrgedxexe xeregtei.

Gexetei xamta, Selengiin, Tynxenei, Kabaanskiin, Ulaan-Ydiin aimaguud bolbol ton baga urgaltiiji ygөө. Selengiin aimagta 15-nai medeenei johoor, kombainova xuriaalga oroidooş jabuulagdaagyi baina.

Iimehee, tariaa xuriaalgada byxii xysenyydee xeregleze, terenei teempiijinь xurdadxaxa xeregtei.

Bultadaa hainaar, organizoovannoor xydelmerilze, Staalinska Gurbadaxi tabanzilei xojordoxi zilei urgasiiji sag soonь erxim şanartaigaar xuriaaza abajiil!

Ybehe xuriaalgiin ba tezeeliiji silosovaalalgiin haitar dyyrgegdelgiiji xangaxa

BMASSR-ei SNK-gei dergedexi respyblikaanska ziyriin togtool

Respyyblike dotor ybehe xuriaalga ba tezeeliiji silosovaalalga bolbol urdiinxidaal adliaar, xangaltagyigөөr jabuulagdaza baina geze ziyrii temdeglebe. Aavgustiin 10-da ybehe sabşalgiin plaan 56,8 proc., hyrilelgiin 39,5 proc. ba silosovaalalgiin talaar—66,8 proc. dyyrgegdee. Zygөөr, hyylei taban xonogoi (aavgustiin 5-haa 10 xyrter) torşo soo xydelmerinyydei teemp huladxagdaba.

Zediin (BKP(b)-ein AK-gei sekretaarь nyx. Ziimin, raiispolkoomoi tyryylegşe nyx. Yşnaajev, AZO-ji daagşa nyx. Cebegzaapov), Zakaaminai (BKP(b)-ein AK-gei sekretaarь nyx. Xaaxalov, raiispolkoomoi tyryylegşe nyx. Taarov, AZO-goi daagşiiji tyr. orologşo nyx. Pytiincev) aimaguud bolbol ilangajaa geegdehen ba tereegeeree, respyyblikejee gedergenь tataza baina. Zagarain, Kabaanskiin Selengiin Tynxenei aimaguud bolbol hyylei taban xonogoi torşo soo boloşogyi baga nemeltenyydiiji ygebe.

Aimaguudai xytelberilegşedte ziyriiin xedii zaabarinuudiiji ygehenşji haanь, ybehe xuriaalga ba silosovaalalgiin tyrgөөr dyyrgegdelgede şiidxexii xemzeenyyd mynөө xyrter abtaagyi baina.

SNK-gei dergedexi respyblikaanska ziyriin togtooxonь xadaa:

1. Biçyyrei aimag xadaa xydөө azaxiin gol xydelmerinyydei talaar ene onoi aavgustiin 10-da tyryy jabaza baihiijinь xaraada abza, urdanь Biçyyrei aimagai ezelze baihan, BKP(b)-ein Obkoomoi ba BMASSR-ei SNK-gei damzuulgiin Ulaan tugiiji tendenь ylөөxe. Gexetei xamta, hyylei taban xonogoi torşo soo ybehe sabşalgiin teempiiji huladxahandanь, Biçyyrei aimagai xytelberilegşedte zaaxa.

2. Silosovaalalgiin teempiiji dadxaxa tuxai ziyriiin, ijyyliin 25-nai zaabariiiji dyyrgeegyi baihan Tarbagatain aimagiiji (aavgustiin 10-da silosovaalgiin plaan 46 proc. dyyrgegdee) Obkoom ba Sovnarkoomoi damzuulgiin Ulaan tugiiji abalgiin kandidaadhaa gargaxa.

3) BKP(b)-ein Obkoomoi ba BMASSR-ei Sovnarkoomoi damzuulgiin Ulaan tugiiji abalgada kandidaad, Xiaagtiin aimag xadaa hyylei taban xonogoi torşo soo ybehe xuriaalgiin ba silosovaalalgaar baga urgaltiiji ygeze, kandidaadai toohoo gargagdaxa johotoi baihanşji haanь, aimagainь tariaa xuriaalgiin talaar xangaltatai xydelmeriiijinь xaraada abza, kandidaadtanь ylөөxe.

Ziyrii bolbol ybehe xuriaalgiin xydelmerinyydiiji oiriin ydernyydte dyyrgexiin xeregte—ybehe xuriaalga, silosovaalgiiji tyrgөөr dyyrgexeer, sabşalga ba hyrilelge xojoroi xoorondoxi razriiviiji likvidiirovelxe şiidxexii xemzeenyydii abxiiji respyyblikiin kolxoozuudai tyryylegşenerhee, myn tereşelen, aimagai partiiina, soveed byxii organizaacanuudhaa ba gazartariaalangai oorganuudhaa erene. Eneende, ybehe xuriaalgiin ba tariaaxuriaalgiin xydelmerinyydiiji zybөөr, şadamaraar zoxilduulan tabilga şuxala.

Negeş gektaar sabşalangiiji sabşangyi, ylөөxegyigөөr, tereentejee xamta, tezeel beledxelgiin plaaniiji tahalduulgada zemete niuurnuudiiji xatuu xariuusalgada xabaaduulza, selьsoveed ba kolxooz byxende ybehe xuriaalgiin plaanai dyyrgegdelgiiji ene darii organizovaalxiinь byxii aimgyisedkoomuudta duradxaxa.

BMASSR-ei SNK-gei dergedexi respyblikaanska ziyriin tyryylegşe—BMASSR-ei SNK-gei tyryylegşe S. Ivanoov.

Ziyriin çleengyyd: K. Baraabaanov, B. Lubsaanov, B. Zonxoojev.

TYRGӨӨR DYYRGEXE

Ivalga. (Manai speckoorrhoo). Ulaan-Ydiin Priigorodnoraioonoi, „Gegeerel" kolxooz (tyyryylegşenь nyx. Cedeenov D.) xadaa ybehe xuriaalgiiji boloşogyigөөr udaaruulna. Ene zilde 1114 gektaar sabşalangai gazarhaa ybehe xuriaaza abxa baihan aad, aavgustiin 15-nai medeegeer oroidoo 850 gektaariiji sabşahan ba 775 gektaariinь hyrilhen baina.

Tus kolxoozoi xytelberilegşed bolbol ybehiiji sag soonь hain şanartaigaar xuriaaza abxa geze xaşxaraldaad le, mynөө boltor xuriaalgiiji dyyrgeze şadaagyi, ybehe ba tariaa xuriaalgiin xydelmerinyydiiji zergeşyylşood baina.

Iimehee, ybehe xuriaalgiiji oiriin sagta dyyrgeze, tariaa xuriaalgadaa xamag xysөө tabilga—tus kolxoozoi mynөөderei şuxala zorilgo myn.

N. OÇIIROV.

DEMZEXE BA YRGEDXEXE

Zakaaminai aimagai ceentrei intelligeentnyyd bolbol amaraltiingaa yderte „Bojeviig" kolxoozoi tariaa ba ybehe xuriaalgiin xydelmerinyydte tuha yzyylze, ton ynetei ba sentei iniciatiiviiji gargaba. Aavgustiin 12 - oi yder 40 garan xynyyd, edenei dunda nyxed Briaanskajaa, Tanьkoova, Dalaajeva, Feoodorov gegşed zişeete hainaar xydelmerilөө. Gexetei xamta, tus kolxooz xadaa xydelmerilxөө jirehen intelligeentnyydiiji muusa ugtahan baina. Ediee xooloor xysed xangaagyi. Kolxoozuudai zyghөө iime xandalgiiji yrgelzelyylze bolxogyi.

Intelligeentnyydei ynetei iniciatiiviiji byxii xemzeegeer demzexe ba yrgedxexe xeregtei.

TELEFOON.

Һуралсалай шэнэ жэл эхилэхэнь

Һургуулинуудай эхилэлгэнь ойртоо.

Хаана ямар һургуули хvvгэдээ уютна ба культурна байраар хангахын тула һайн бэлэдхэлтэй байнаб, тэндэ һурагшанар болбол һуралсалайнгаа шэнэ жэлые баяртай ба хvхюунээр угтаха байнад.

Кабанскын аймаг доторхи олонхи һургуулинуудай ремонтнь, колхоз ба сельсоведvvдэй туһаламжаар, саг болзор соогоо дvvргэгдэһэн байна.

Оймурска сельсоведэй дэргэдэхи һургуулиин ремонтнь дvvрээ. Мvн тэрэшэлэн, Карсаковскын дунда һургуулиин ремонт дvvргэгдээд, гансал полойнь шэрдэлгэ vлөөд байна.

Тиихын хамта, зарим һургуулинуудай ремонтнь муугаар ябуулагдажа байһыеынь тэмдэглэхээр байна. Жэшээлхэдэ, Дулан гэжэ селодохи һургуулиин эрхилэгшэ нvх. Танханова хадаа „һургуулиин ремонт намда хабаадахагvй" гэжэ тоолоод, өөрынгөө хэрэгээр ябашаһан байха юм. Колхозой правлени ба сельсовет болбол һургуулидаа ремонтын хэгдээгvйе мэдэжэ байбашье, Танхановайгаа бусажа ерэхые хvлеэжэ, һургуулиингаа ремонтые эхилээдvй. Мvн, Красноярска сельсоведдэхи һургуулиин ремонтнь мууса ябуулагдажа байна. Энэ һургуулиин ремонтдо гаргашалагдахын тула 6 мянган тvхэриг табигдаһан аад, тэрээнһээ миил 1 мянган тvхэригэнь гаргашалагдаба. Һуралсалай эхилэхэ сагань тон ойро болоод байна. Тээд, хэзээ ремонтоо дvvргэхэ һургуули гээшэб.

Баһа, Ильинскэ сельсовет шэнээр организовалагдаһан ушарһаа һургууляа хvсэд һайнаар финансировалаагvй, энэнь һургуулиин ремонтдо ехэхэн һаад ушаруулна.

Сельсоведvvд, колхозууд партийна ба комсомольско организацинууд болбол һургуулинуудта туһаламжа vзvvлжэ, һуралсалай жэлэй бэлэдхэлые дары дvvргэхэ уялгатай.

Г. Сибиряк.

Zavoodoi profsojuuzna komiteedei çleengyydeinь xydelmeri tuxai

Profsojuuzna organizaacanuud bolbol өөhediingөө çleengyydei urda, xehen xydelmerinyydeigөө tuxai otçoodiiji xeheer nileed udaan boloo. Profsojuuzna organizaacanuudai çleengyyd—yrgen maassa xadaa tedenei otçoodiiji zybşen xelseze, dutuu dundanuudiinь bolьşeviigşelen kritikovaalhan ba saaşadaa xexe xydelmerinyydiinь zaaza ygehen baina.

Ulaan-Ydiin mexaniziirovanno şilei zavoodoi profsojuuzna komiteed bolbol ene onoi ijyyniiin 15-haa 23 xyrter, xydelmeriiingөө tuxai otçoodiiji xehen baigaa. Otçoodno ba hungaltiin profsojuuzna suglaan bolbol ene komiteedei xydelmeriiin dutuu dundanuudiinь ton yrgenөөr zybşen xelsehen ba serьjooznoor kritikovaalhan baina.

Zavoodoi profsojuuzna komiteedei çleengyydeinь, jamaraar xydelmerilheneinь tuxai ba myn baha tedenei xydelmeriiin dutuunuudiiji elirxeilen xelelge boloo hen. Ynen sexeer ba profsojuuzna maassiin naidabariiiji dyyrgehen xynyyd xadaa tus komiteedei sostaavta, daxinaa hungagdahan baigaa. Muusa xydelmerilhen gy, ali profsojuuzna çleengyydei naidabari ba daalgabariiijinь xysed dyyrgeegyi xynyyd bolbol daxinaa hungagdaagyi, xarin, tedenei orondo tyryy xynyyd—staxaanovcuud, aktiviistnuud hungagdahan jym.

Todorxoilon xelebel, zavoodoi profsojuuzna komiteedei sostaavai 70 proceentnь şine xynyyd—stanoogto xydelmerildeg staxaanovcuud, aktiviistnuud hungagdahan baigaa. 30 proceentnь, xuuşan sostaavhaanь hungagdaa. Tede xadaa tyryy staxaanovcuud, profsojuuzna xydelmeriiiji erxim hainaar jabuulhan—zavoodoinь aktiviistnuud baina.

Zavoodoi patriood, xeden olon zilde, tus zavood deere xydelmerilhen, „Fyyrko" maşiliniin maaster—staxaanovec nyx. Aksenooviç P. F. gegşe daxinaa hungagdaa. Myn xydelmerişen—staxaanovec nyx. Kyzovkoov bahal xojordoxijoo hungagdahan baigaa. Nyx. Aksenooviç Paavel Fioodoroviç xadaa zavoodoi profsojuuzna komiteedei tyryylegşiin orlogşo bolgogdon hungagdahan jym.

Tere xadaa Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete sociaiis sorevnovaanida orolsonxoi. Zavood deeree tyryy huuri ezelxiin tylөө, busalama iniciatiivtaigaar xydelmerilne. Mynөө, yder ydereigөө yiledberiiin daabariiiji sag yrgelzeylyylen dyyrgene. Xeden daxin şagnagdahan baina. Obşçeestvenne xydelmeride ton aktiivnaar xandadag ba tyryy agitaator jym. Tiigeed, zavoodoi profsojuuzna komiteedei xydelmeriiiji yrgen dalaisataigaar jabuulna.

Profsojuuzna komiteedei sostaavta, hyylei hungaltaar hungagdahan nyx. Matveejev V. M. gegşiin xydelmeriiiji temdegelxe xeregtei bolno. Nyx. Matveejev bolbol ene zavood deere, 1932 onhoo exilze xydelmerilөө. Tyryyşiin zilde jyriin xydelmeri xedeg gy, ali gar xirөөgөөr tyliee tairadag hen. Staxaanovskaar xydelmerilze, yiledberiiin erxim pokazaatelьnuudiiji xaruuldag baigaa. Tere xadaa „Fyyrko" maşiiniin maasternuudai kyyrsde elьgeegdehen ba tere kyyrsiiji otliiçnoor dyyrgeze, ende, zavood deeree, „fyyrko" maşiiniin maasteraar xydelmerildeg boloo. Ene xydelmeri deeree ugaa hainaar xydelmerilze, staxaanovska aldar neriiji, udanşgyi olohon baina. Xeden olon zaluu xydelmerişed—fyrkiistnyydiiji, maasternuudiiji (nyxed Lyykin, Andreejev ba busad) hurgahan baixa jym.

Nyxer Matveejev bolbol Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete sociaiis sorevnovaanida orolsohon ba busad maasternuudaa, tus sorevnovaanida urihan baina. Yiledberiiingөө prograammiiji dyyrgexe, azalai bytөөsiiji deeşelyylxe, bytөөn gargahan produukca—şilei şanariiji deeşelyylxe erxim zişeenyydiiji xaruulna. Mynөө, obşçeestvenne xydelmeride aktiivnaar orolsono. Xydelmerişediiji texniiçeske talaar hurgaxa—iime poçootno xydelmeriiiji tolgoilon xytelberilne.

Gadna, zavoodoi profsojuuzna komiteedei nileed olon çleengyyd, bahal tedeşelen aktiivnaar xydelmerilned. Zavkoomoi zarim çleengyyd xadaa jamarnuud seekcede orohon baigaab, tede seekcenyydeigee xydelmerinyydiiji, plaanainь johoor jabuulza exilee.

Xedii iime gebeşji, manai zavkoomoi xydelmeride serьjoozno dutuunuud bii. Xydelmerişedei yiledberiiin ba politiiçeske debzeltiijinь tolgoilozo, staxaanovska xydelөөji ulam yrgenөөr delgeryylxe ba tereniiji byri maassova bolgoxo talaar dutuutai bainab:i. Iime tula, xydelmeriөө onso zybөөr jabuulza, bideniiji hungagşad — profsojuuzna maassiin naidabariiiji xysed dyyrgelge—şuxaliin şuxala zorilgo myn.

S. M. Manzigeejev — Mexaniziirovanno şilei zavoodoi zavkoomoi tyryylegşe.

СУД

Саботажник—разлогатель

ПЕТРОПАВЛОВКА, (Манай собкорроһоо). Боргойн сомоной, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тvрvvлэгшэ байһан Цырендоржи Гурожапов хадаа ламын хvбvvн, өөрөө кулак байһан юм. Колхозой тvрvvлэгшэ байхадаа, Гурожапов хадаа колхозые хоролохо ба бутаргахын тулада зорюулжа, өөрынгөө хорото хvдэлмэри саг vргэлжэ ябуулдаг байһан байна.

Гурожапов болбол, 1938 ондо колхозой тvрvvлэгшэ байхадаа, колхоздо стахановска хvдэлөөе һуладхаха, тvрvv колхознигуудай инициативые таһалдуулха, vнэн сэхэ колхознигуудые, колхозой хvтэлбэрилэгшэдые хардаха гэхэ мэтын бузар муухай хvдэлмэри ябуулажа байгаа.

Жэшээлхэдэ, 1938 оной vбэһэ хуряалгын vедэ, стахановец нvхэр Цыбикжапов—косилкоор 4 гектар сабшахын орондо, саг vргэлжэ 8 гектар сабшадаг байхадань, Гурожапов хадаа, „иимэ байха ёһогvй, иимэ ехые сабшажа яабаш шадахагvй" гэжэ, фактическа хэһэн байбашье һаань, хvдэлмэриинь доошонь даража 6-6 гектараар бэшэһэн байна. Энээн дээрэһээнь нvх. Цыбикжапов хадаа тус хvдэлмэреө орхиһон байха юм. Мvн тэрэшэлэн, Гурожапов болбол модобэлэдхэлые таһалдуулхын зорилгоор элдэб хорото агитаци ябуулһан байна.

Гадна, колхозой шэнэ хvтэлбэрилэгшэдые (тvрvvлэгшэ, фермын эрхилэгшэд, бригадирнуудые) хардаха зорилготой байһан юм.

Гурожаповай ябуулжа байһан бузар муухай хvдэлмэринь хvсэд илирvvлэгдэжэ, 1939 оной августын 4-нэй vдэр, Зэдын аймагай Арадай Суд хадаа тус колхозой дэргэдэ боложо, саботажник—разлогатель Гурожаповые судалжа, РСФСР-эй УК-ын vндэһөөр, 3 жэлэй хаалта, 2 жэлдэ эрхыень хаһаха ба Зэдын аймагай территориһоо сvлэхөөр шиидхэбэ. **Ц. Ж.**

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

„БУРЯТ-МОНГОЛ VНЭН"

GAZEEDIIJI ZAXINXAI GYT?

ZAXIXA YNENЬ:

nege harada . . . . . 2 t. 50 m.
gurban harada . . . . . 7 t. 50 m.
zurgaan harada . . . . 15 t.
nege zilde . . . . . . 30 t.

ZAXILGANЬ HARA BYRIIN 20 XYRTER JABUULAGDAAD, GAZEEDENЬ JIREXE HARIIN NEGENHEE YGTEDEG.

NYXEDYYD, ŞAMDAGTII, ZAXIGTII, BULTADAA!

Raioondoxi, niutaguuddaxi poçtoovo otdeteeninyyd, tedenei tylөөlegşed zaxilga abxa.

REDAAKCA.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Теле фоны: редактора — 8-44, отв. секретаря 9-38. Сельхозотдел — 7-15, Промотдел — 5-07.

Типография Наркомместпрома БМАССР. Бурглавлит № 1129